767/07

Den 19. marts 2007 blev i sag nr. 69.220:

xxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xxx xx xxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

PNN Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har arbejdsmarkedspension i PNN Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at udbetale invalidesummen.

Selskabet har afvist at udbetale invalidesummen med henvisning til, at man ikke finder, at klagerens fulde erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3.

Klageren, der er født i Irak 1970, blev optaget i pensionsordningen i selskabet den 1/1 2002. Ordningen gav ret til udbetaling af en invalidesum, såfremt den fulde erhvervsevne varigt blev nedsat med mindst 2/3. Klageren overgik pr. 1/4 2006 til hvilende medlemskab, hvorefter muligheden for udbetaling af invalidesum for erhvervsevnetab opstået efter denne dato bortfaldt.

Det fremgår af sagen, at klageren kom til Danmark som irakisk flygtning i 1997. I december 2001 fik klageren job på et slagteri, hvor han arbejdede, til han blev sygemeldt i januar 2003.

Klageren var i ambulant behandling på rehabiliteringscenter for torturofre fra den 15/5 2003 til den 9/10 2003. I dette forløb blev hans sociale, psykologiske og fysioterapeutiske situation gennemgået, og som følge heraf blev der af psykolog L.C. og centerleder

N.K. skrevet en redegørelse dateret den 15/1 2004. Af redegørelsens konklusion fremgår:

> "Konklusionen på det samlede behandlingsforløb er, at A. ikke er i stand til at profitere af den tværfaglige, indsigtsorienterede behandling på RCT-J. Fysisk har han på trods af rimelige gode kropslige ressourcer ikke været i stand til at indgå i et samarbejde omkring bedring af sin tilstand. Psykisk har han pga. en tidligt skadet personlighedsstruktur ikke magtet at profitere af en dyberegående, indsigtsorienteret behandlingsindsats.
>
> Der er forståelse for, at A. har problemer både fysisk, psykisk og socialt, men det skønnes at den bedste kur vil være et arbejde med klare og overskuelige krav, da det vil kunne skabe stabilitet i hans tilværelse samt være et signal til hans kreditorer om, at han gør hvad han kan for at afvikle sin gæld. Det vil også være et signal til familien om, at han tager ansvar for den og gerne vil skabe stabile rammer om deres liv."

Klageren kom efterfølgende i behandling hos praktiserende psykiater T.-L.R.C., der i redegørelse af 4/5 2005 anfører:

> "Vurdering: Pt. er en 34-årig, irakisk født mand, der er opvokset i en middelklassefamilie som 1 af 10 søskende. Forældre og søskende bor i Irak. Efter gymnasium russiskstudier, som blev afbrudt af intifadaen og fængsling med tortur i 40 dage. Pt. kom til Jordan i 94 og til DK i 97. Han har her været behandlet i RCT H. og har arbejdet 1 år i … slagteri. Gift i 01 med 7 år yngre irakisk kvinde. En datter på 1½ år i ægteskabet. Der er ægteskabelige problemer.
>
> Somatisk: Næsten daglig migrænelignende hovedpine af ca. 1/2 times varighed. Smerter over ryg og lænd. Fysiurgisk beh. uden større effekt.
>
> Medicin: Gennem årene antidepressiv behandling og antipsykotisk behandling, sovemedicin, beroligende medicin, smertestillende medicin og migrænemedicin.
>
> Behandles af mig med Mirtazapin, Alopam og Nitrazepam.
>
> Misbrug: Ingen kendt.
>
> Aktuelt: Fængslet 40 dage i 91 og udsat for svær tortur, dvs. både mishandling og seksuel tortur. Desuden slået med en jernstang i hovedet. RCT konkluderer, at pt. har en tidligt skadet personlighedsstruktur og at han derfor ikke har nytte af indsigts-

orienteret terapi. Man foreslår et arbejde med overskuelige krav. Diagnostisk antydes PTSD.

Symptomerne er nu indsovnings- og gennemsovningsproblemer, mareridt, isolationstendens, dårlig hukommelse, flash-back oplevelser, koncentrationsbesvær og psykisk ustabilitet med affektgennembrud. Medikamentel behandling har bedret søvnen lidt.

Er trist, rådvild og affektlabil.

Det er min vurdering, at pt.'s arbejdsevne er varigt, stærkt nedsat."

Til brug for klagerens ansøgning om førtidspension, blev der udarbejdet en ressourceprofil, der er dateret den 6/10 2005. Af denne ressourceprofils konklusion fremgår det:

"*Sagsbehandlerens konklusion vedr. borgerens arbejdsevne*

07-09-2005 A.'s helbredsmæssige tilstand er den afgørende barriere for, at han kan udvikle eller anvende sin arbejdsevne. Han har massive symptomer på PTSD efter traumatiske oplevelser i Irak, og han skønnes ikke at kunne profitere af terapeutisk behandling. Han er i relevant medicinsk behandling, men dette har ikke forbedret hans tilstand i nævneværdig grad.

Han har tidligere forsøgt at arbejde, men måtte stoppe pga. lang sygemelding, da det gjorde ham mere psykisk dårlig.

Han oplever at være angst hele tiden og fortsat at se døde mennesker for sig. Hans angst forværres i omgangen med andre mennesker, hvorfor han isolere sig - og kun har kontakt til sin hustru og to børn. Hans sociale netværk er derfor meget spinkelt.

Han har ingen uddannelse, har ikke været i stand til at følge danskundervisning og taler og forstår derfor kun meget lidt dansk. Hans personlige kompetencer er meget svage.

RCT, J. anbefalede i januar 2004, at A. skulle tilbydes et arbejde eller en aktivering med klare og overskuelige krav. De har dog ingen erfaring med, om A. vil kunne kla-

re dette. Det fremgår af sagens akter, at A. siden er blevet endnu dårligere, og A. har ikke selv nogen tro på, at han vil kunne klare hverken aktivering eller et arbejde. Han har selv givet op.

Jeg oplever situationen som fastlåst, da A. i øjeblikket er så dårlig, at han højest sandsynligt ikke vil kunne medvirke til fx en arbejdsprøvning, men at han samtidig nok ikke vil kunne profitere af yderligere behandling. Jeg kan ikke få øje på ressourcer hos A., der vil kunne hjælpe ham til at anvende eller udvikle sin arbejdsevne.

Jeg ser derfor intet perspektiv i at tvinge ham ud i en arbejdsprøvning, revalidering eller fleksjob, da det på baggrund af ressourceprofilen er min opfattelse, at det vil kunne forværre A.'s tilstand.

Jeg indstiller derfor til, at der rejses sag om førtidspension, men mener, at man samtidig bør være opmærksom på, at hjælpe A. til at få en mere tålelig hverdag, så han kan være noget for sine børn og hustru. Hvordan dette gøres, har jeg dog intet entydigt svar på."

Klageren blev ved skrivelse af 26/10 2005 tildelt førtidspension af sin kommune. Af denne skrivelse fremgår:

"Ved bedømmelsen af, i hvilket omfang Deres arbejdsevne er nedsat, er der taget hensyn til, at Deres helbredstilstand udelukker forbedring af arbejdsevnen via aktivering, revalidering eller andre foranstaltninger i et omfang, der vil kunne gøre dem selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, jf. i øvrigt den udleverede ressourceprofil.

Pensionsteamet har ved afgørelsen lagt til grund, at De har massive symptomer på PTSD efter traumatiske oplevelser i Deres hjemland.

Pensionsteamet har på baggrund heraf vurderet, at Deres arbejdsevne er nedsat til det ubetydelige i ethvert erhverv og behandlingsmulighederne synes udtømte, samt at Deres tilstand er stationær.

Efter en samlet faglig vurdering anser vi det derfor for dokumenteret, at Deres arbejdsevne umiddelbart er nedsat i et omfang, der udelukker selv-forsørgelse også i et fleksjob med fornødent skånehensyn."

Selskabet indhentede herefter en speciallægeerklæring dateret den 30/1 2006 fra speciallæge i neurologi P.B. til brug for vurderingen af, hvorvidt klagerens varige erhvervsevne var nedsat med 2/3. Af konklusionen i denne speciallægeerklæring fremgår:

"***OBJEKTIVT*:**

Taler egentlig ganske udmærket dansk. Fremtræder fåmælt, dysforisk, mut, trist. BT 120/80.

Lugtesans bevaret.

Øjne: et lille vinklet, 1,5 cm langt ar ved hø. øjenkrog lateralt. Normale pupilforhold, øjenbevægelser, synsfelt og oftalmoskopi.

Angiver nedsat vibrationssans i ve. side af panden, tydende på en vis suggestiv komponent.

Ansigtssensibilitet i øvrigt helt normal, ansigtsmotorik normal, hørelsen intakt.

Hals: fri bevægelighed, palpationsømhed af nakkemuskelfæster.

Extr.: led frie, normal tonus, trofik, kraft og koordination, egale senereflekser, overflade- og dybdesensibilitet normal.

Columna: helt fri bevægelighed, ingen ar efter sår.

Gang: helt upåfaldende, klarer hæl- og tågang samt liniegang. Romberg negativ.

DIAGNOSER:

Spændingshovedpine.

Følger efter tidligere traumatiske oplevelser i Irak.

KONKLUSION:

35-årig irakisk mand, som har boet i Danmark siden 1997 og ret hurtigt lærte sig dansk. Har øjensynlig klaret sig som smykkeproducent i Jordan i godt 3 år, men det har ikke rigtig været muligt for ham at finde fodfæste på arbejdsmarkedet i Danmark. Jeg synes ikke det er muligt at forklare dette alene ud fra helbredsmæssige betragtninger.

Hans hovedpine vil jeg opfatte som helt overvejende af spændingshovedpinetype.
Ingen tvivl om, at han har været ude for særdeles barske oplevelser og traumer i Irak. Hen er nu tilkendt offentlig førtidspension.
Som nævnt finder jeg det ikke muligt at argumentere overbevisende for en varig, svær nedsættelse af arbejdsevnen alene på baggrund af de omtalte sygdomme."

Efter denne speciallægeerklæring afviste selskabet ved skrivelse af 16/8 2005 klagerens ansøgning om invalidesum. Klagerens advokat gjorde efterfølgende indsigelse herimod, hvorfor selskabet indhentede en yderligere erklæring fra psykiater T.-L.R.C. Denne erklæring er dateret den 20/6 2006, og heraf fremgår:

"Herefter viser det sig, at jeg er i den for mig lidt ubehagelige situation, at jeg skal kommentere en lægeerklæring udfærdiget af neurolog P.B. fra jan. 06. Der tages i lægeerklæringen stilling til om man kan sige, at pt.'s symptomer nedsætter hans erhvervsevne varigt i svær grad.

Uenigheden går ikke på spændingshovedpinen, som jeg ikke skal blande mig i, da den ligger udenfor mit speciale, men derimod på beskrivelsen af den posttraumatiske belastningstilstand, her kaldet 'Følger efter tidligere traumatiske oplevelser i Irak. I B.'s erklæring omhandles kun i begrænset grad diagnoselisten ICD 10's kriterier for posttraumatisk belastningstilstand (F 43.1). Et par hurtige opslag på nettet godtgør, at

1. En posttraumatisk belastningstilstand kan opstå endog meget længe efter traumet. Jeg har selv set et eksempel på en modstandsmand fra 2. verdenskrig, der levede ugeneret af sine oplevelser under aktionerne, indtil han ved 50-års jubilæet for en bestemt aktion (vist 94) udviklede en posttraumatisk belastningstilstand.
2. Udfaldet af behandling er meget varierende, men der synes at være den sammenhæng, at jo større tidsmæssig afstand der er mellem traumet og udviklingen af den posttraumatiske belastningstilstand, des større er tendensen til kronificering af tilstanden.

Jeg skal ikke blande mig i forsikringsselskabets dispositioner, men blot anføre, at man efter min bedste vurdering ikke på grundlag af den neurologiske udtalelse kan fastslå, at pt. ikke har en moderat til svær posttraumatisk belastningstilstand."

Klagerens advokat har ved skrivelse af 24/3 2006 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal udbetale invalidesummen som følge af klagerens erhvervsevnetab.

Selskabet har ved skrivelse af 7/7 2006 fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor henvist til udtalelser i redegørelserne, der er nævnt ovenfor, og har herefter bl.a. anført:

"Vores lægekonsulent udtaler bl.a., at overlæge P.B. i sin speciallægeerklæring omtaler de forhold, der har ført til udvikling af posttraumatisk stresssyndrom, og AS beskrives som mut og trist. Der er ikke konklusioner i denne speciallægeerklæring, der understøtter 2/3 *varigt* nedsat erhvervsevne med baggrund i PTSD. Endvidere fremgår det af bemærkninger fra lokalcenterets lægekonsulent J.B., psykiater, at AS har været meget lidt tilbøjelig til at samarbejde om andet end sit ønske om pension.

Det er således vores opfattelse på baggrund af ovenstående bemærkninger, at AS ikke har en varig nedsættelse af sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde på mindst 2/3, hvorfor vores afslag på udbetaling af invalidesum fastholdes - primært fordi invalidesumsdækningen bortfaldt den 1. april 2005, og subsidiært fordi betingelserne for udbetaling af invalidesum ikke er opfyldt."

Selskabet har i fax af 1/3 2007 meddelt, at retten til invalidesum først bortfaldt den 1/4 2006, og at selskabets primære - og eneste anbringende herefter - er, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren har efterfølgende ved udateret skrivelse til sin advokat anført:

"I deres skrivelse påstår PNN Pension at de ikke har modtaget det såkaldte kontrolskema, som de tilsendte i marts 2004. På baggrund af dette var jeg ikke længere berettiget til bidragsfritagelse. Jeg har ikke modtaget dette skema. I november 2004 modtog jeg et brev fra dem, hvor de siger at de ikke har modtaget skemaet. Jeg af-

talte med dem at de sender et nyt skema, jeg meddelte min nye adresse da jeg var flyttet fra E. til K. Jeg modtog skemaet i november 2004 og returnerede den i udfyldt stand. (Dette er efterfølgende bekræftet af selskabet i fax af 1/3 2007 til sekretariatet).

…

De prøvede at se bort fra psykiater T.-L.R.C.'s speciallægeerklæring, som de selv, på et tidspunkt, har bedt om. I stedet har de sendt mig til neurolog P.B., som ikke er specialist på min sygdom. Jeg vil gøre Dem opmærksom på at psykiater T.L.R.C. har, i den sidste erklæring, understreget at neurolog P.B. ikke er specialist på min sygdom og kan ikke på baggrund af en kort undersøgelse, som varede en halv time, afgøre min sygdom. Undersøgelsen fandt sted kl. 16 og kan derfor ikke bestilles en tolk, da de fandt sted efter arbejdstid."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 7 Bidragsfritagelse under sygdom og ved invaliditet**

Stk. 1

Ved erhvervsudygtighed på mindst 2/3 før det fyldte 60. år, kan medlemmet efter ansøgning til PHI pension få bevilget bidragsfritagelse uden at dette berører medlemmets rettigheder. Ansøgning om bidragsfritagelse sker på en særlig blanket der indsendes til PHI pension. Bidragsfritagelsen bevilget fra den 1. i måneden efter ansøgningen er indsendt, dog tidligst når medlemmet har været erhvervsudygtig i et uafbrudt tidsrum af 3 måneder.

…

§ 10 Invalidesum (gruppeforsikring)

Stk. 1

Ved varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3, før 60 års fødselsdagen, indtræder retten til invalidesum, dog kun hvis medlemmet er bevilget mellemste eller højeste førtidspension.

Udbetalingen foretages tidligst når udbetaling af løn ophører.

…

§ 14 Hvilende medlemskab

Stk. 1

Hvis et medlem fratræder sin stilling uden at være pensionsberettiget, omskrives medlemskabet - efter udløbet af henstandsperioden (jfr. § 12, stk. 1 og 2) - til et hvilende medlemskab, jfr. dog § 21, stk. 3 og 4.

Stk. 2
Ved hvilende medlemskab bliver pensionsdækningen udelukkende beregnet på grundlag af de indbetalte pensionsbidrag. Det vil sige, at dækningen nedsættes og det indbyrdes forhold fastholdes. Depotsikringen fortsætter uændret, hvorimod invalidesum og børnesum bortfalder."

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige oplysninger i sagen, finder nævnet, at der ikke er grundlag for at antage, at betingelsen i pensionsregulativet om varig nedsættelse af den fulde erhvervsevne med mindst 2/3 var opfyldt, inden klageren overgik til hvilende medlemskab den 1/4 2006.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand